

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter

Citation: Winther, Christian: "Poetiske Skrifter", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. 357. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-winterchr03val-shoot-idm140679261925344/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

Mormand ... Rosenkrands, i »Lexicon over Adelige Familier« beskrives Vaabnet, som den gamle Adels-slægt Mormand førte: »et sort Morianshoved med Guld Baand om Hovedet i Sølv Feldt«.

Uldengjorn eller blot *Gjorn*, fint Uldgarn.

Med Lempe Æg i Humlesæk, Talemaaden hedder: Med Liste kan man faa et Æg i en Humlesæk, se E. Maus »Dansk Ordsprogsskat«, hvor den forklares paa følgende Maade: »Humlen pakkes nemlig meget fast i Sækken. Ordsproget lærer, at man maa handle med Varsomhed, for ikke at fordærve en god Sag.«

Talemaaden kendes fra Sjælland, den anføres i Ingvor Ingvorsens Fortællinger om gammelt sjællandsk Bondeliv (»Danmarks Folkeminder«, Nr. 20, Side 188) i den Form, som Winther anvender: Med Lempe faar man Æg i en Humlesæk.

Tof naturligtvis alluderende paa Navnet *Thott*.

Abild, Bæk, Bægret, se Citatet ovenfor fra Huitfeldt.

skudde ryste (Æbletræet).

45 *Dunst Damp, Taagc. Drift* Drivning, Udvikling, Modning.

47 *Brog* Benklæder.

50 *Rejsetog* en Rejse (især en fornem Persons) med stort Rejsefølge.

51 *Damvei* Vej, der er anlagt paa en Dæmning, hvad der i ældre Sprog og Dialekter kaldes en *Dam*.

52 *De Munkers Stammeborg* Boller, omtrent en Mil fra Horsens, ved den sydlige Bred af Fjorden. Winthers Skildring er et frit romantisk Billede af en middelalderlig Borg, maaske med Tilknytning til Historien. I »Danske Atlas« (IV, 151) beskrives Boller: »Borgegaarden bestod af 4 grundmurede Huse, to Etager, med Graver om, paa den østre Længde et ottekantet Taarn med Spir og Slag-Uhr.«

Den hugne Sandsteens Ørneflygt, i Heraldiken bruges Ørneflugt om et Par Ørnevinger, som man ofte finder dem som Hjelmmykke. Chr. Molbech anfører i Anmeldelsen af »Nogle Digte« (»Maanedsskrift for Litteratur«)

ratur» (1855). Side 481) *Ørneflygt* som en Svecisme (Svensk flykt).

- 54 *Fraisen* Pibekraven, kruset Halskrave.
- 55 *Holger Munk*, saaledes i Winthers historiske Kilde og i Tycho de Hofmans »Historiske Efterretninger om vel-fortiente Danske Adelsmænd« (I, Side XXII). Hans rette Navn var Mogens Munk, se nu »Danske Adels-slægter« (VI, 251) og »Prospecter af danske Herregaarde« (II Hefte, 1844), hvor der gøres opmærksom paa Winthers Fejltagelse.
- 59 *Annette*.
- 60 *Agent* brugtes tidligere som Titel, der især tildeltes store Købmænd.
- 62 *Caprioler* Bukkespring, Krumspring. *Limon* et fint, læst vævet Stof.
- 68 *Pantheon*, i det gamle Rom et Tempel for alle Guderne. Senere bruges det om en Pragtbygning til berømte Mænds Minde, saaledes Pantheon i Rom og i Paris.
- 69 *mauvais plaisans* smagløse Vittighedsmagere.
- 74 *Encore un coup!* endnu en Slurk! *Missa est*, af den latinske Gudstjenestes Slutningsord: *ite missa est* (*concio*), gaa, (Mødet) er hævet, sluttet. Ordet Messe er dannet heraf. *Et pax vobiscum, amen!* Og Fred være med Eder, Amen.
- 80 *Medisance* Bagtalelse. *Compagnie* Selskab.
- 82 *Repliker* Gensvar.
- 88 *Den sidste Aften*. I en Samtale med F. L. Liebenberg forsvarede Winther overfor denne Slutningen paa »Annette«: »Det er ikke andet end Filisteri at ville kræve Oplysning om *hvad* det er, der overskærer Parrets Lykke«. Til Liebenbergs Bemærkning, at Læseren med Grund søger, men ikke finder Forklaringen i det Sagn, der fortælles under Kanefarten, svarede Winther: »Det er sandt; der skulde slet ikke være fortalt Noget«. (Se Liebenbergs »Nogle Optegnelser om mit Levned« (1894)). N. Bøgh fortæller Historien noget afvigende (II, 357).
- 90 *Sangerens Lykke*.
Winthers historiske Kilde for Digtet er rimeligvis